

12. KONFERENCE PSYCHOSOMATICKÉ MEDICÍNY, 24.–26. DUBNA 2008, LIBEREC

Psychiat. pro Praxi, 2008; 9(4): 193

Co jsem se tu o psychosomatice dověděl? Dovolím si nadsázku. Představuji si, že jsem slovy MUDr. Konečného „neosvícený“ nemocný, který se náhodou ocitnul na této konferenci. Postranním vchodem do říše divů náhle vstupuje malá Alenka. Králík ji láká do své nory. Onu medicínu, která nemocnému často přináší neúčinnější metody a současně minimalizuje jeho investice do léčby, tady s despektem nazývá Evidence Based Medicine nebo heroickou medicínou. Plch vzápětí Alence nabízí, aby zásadně změnila svůj život a vydala se s ním na zdoluhavou, náročnou, strastiplnou cestu s nejistým koncem. Jako by mi malíř pokojů pozvaný, aby na stěnu namaloval obrázek s jeleny, které mám tak rád, hned po mém příchodu do mého bytu vrazil do ruky kbelík a štetku a pod záminkou, že ze mě udělá lepšího člověka, pak zprostředka místnosti pozoroval, jak klopotně svůj byt malují já sám. A na mé otázky by odpovídal neurčitě, třeba: No, jak by sis to představoval? Máš ztuhlé zápěstí, nechceš si zajít na masáž? Jaké znáš barvy? Případně by mě přesvědčoval, jak bezvadně obrazy na stěnách odrážejí moji nezaměnitelnou svébytnost.

Somatický lékař svému pacientovi často poskytuje jasný, autoritativní recept. Na psychotherapeutické supervizi zase slyším věty: „Teorie tu jsou především pro terapeutovo uklidnění, pro jeho posílení. Klientovi je terapeutova teorie k ničemu.“ Psychosomatický přístup tyhle předpoklady posouvá, zve nemocného nejen k poslušnému vykonávání lékařových doporučení, nejen k úzce vymezené psychotherapii, ale také do světa lékařových konceptů, do psychotherapeutické kuchyně a konečně vede jej i ke kritickému **přezkoumání a přebudování vlastního života**.

Skálovským highlightem se tu pro mne na konferenci stalo slovo – NEUROBIOLOGIE – z úst MUDr. Konečného. A přece jsem nejtěžší rozpor zažíval právě během jeho řeči. Slovní spojení jako „neredukující pohled na lidskou existenci“, „osvícenější část pacientů“ nebo „psychosomatika nabízí cestu ke svobodě pravého já“, jakož i návod poskytnutý medicíně na základě vlastních interpretací ve mně navozovala obavu z **nebezpečí univerzálního duchovního receptu, z přesahu do oblastí mimo medicínu**. První pomoc mi naštěstí hned poskytl moderující MUDr. Honzák, když přednášku komentoval větou: Lékař nemůže nahradit kněze. Kromě toho se mi nezdá bezpečné užívat jakoukoli odbornou terminologii pouze jako prostředek dorozumění, jak tvrdil MUDr. Konečný. Slova z úst odborných autorit, ať už jsou původně míněna jakkoli, se v hlavě laika vedle komunikačních prostředků nejednou promění v samotnou skutečnost.

Mám však velkou radost, že se tu dostali ke slovu všichni. Psychosomatici, zástupci oné místy relativizované somatické medicíny, ale i mluvčí alternativy, třebaže jen šepem, ve vedlejší sále a za zřetelného nesouhlasu některých účastníků konference. Druh péče si dnes snad už definitivně volí pacient. V jiskřivých konferenčních diskuzích jsem se o tomto aspektu prakticky nedoslechl. Napadla mě otázka: **Jak umožnit nemocnému, aby si pokud možno kvalifikovaně uměl vybrat mezi klasickou a psychosomatickou medicínou, psychotherapií či alternativní cestou, kam by podle vlastního rozhodnutí mohl investovat své placebo?** Ať chceme nebo ne, stejně to dělá. Parafrázuji slova PhDr. Ingrid Strobachové: Jak

postoupit od individuální samoty těchto léčebných směrů k vzájemnému prolínání, a poté i ke směřování za společným cílem?

Jedním z dílčích témat konference bylo srovnání psychosomatiky v Čechách a v Německu, kde je psychosomatický přístup mnohem více institucionalizován. Stal se samozřejmou součástí zdravotnického vzdělávání, pojišťovny jej více hodnotí, působí zde psychosomatické kliniky. Vzpomněl jsem si na svou návštěvu v nemocnici v Chemnitz asi před pěti lety. V té nemocnici tehdy účtovali pedopsychiatrický lůžkoden za druhou nejvyšší cenu – po ceně dne na jednotce intenzivní péče. U nás tehdy byla cena stejného výkonu ve srovnání s lůžkodny ostatních oborů nejnižší. Kde se bere tak velký rozdíl při ohodnocení práce různých oborů medicíny? **Jsou poměry v Německu a v českých zemích nesrovnatelné?**

Vedle četných dalších inspirací jsem na konferenci načerpal také dobrý důvod k optimismu. Mimo hlavní světla reflektorů, stranou od leckdy komplikované filozofie, mocenských a ideových sporů o koncepční vymezení, jsem zde pocítil mnoho nezdolného úsilí, plno cílené, urputné, těžké práce, nekončícího snažení a každodenní dřiny.

Závěrem bych rád poděkoval organizátorům konference za odvahu při **šíření myšlenek**, které sami považují za správné, i za respekt k myšlenkám odlišným.

Petr Miklas, psychotherapeut

Sekce Mladých psychiatrů (MP) České psychiatrické společnosti JEP a Sekcia psychiatrov v predatestačnej príprave Slovenskej psychiatrickej spoločnosti SLS spolu s Firmou Eli Lilly vypisujú CENU PRO MLADÉ PSYCHIATRY.

Cena je určena mladým psychiatrům, členům ČPS JEP/SPS SLS do 7 let od atestace nebo do věku 40 let.

Odměněny budou projekty a terapeutické aktivity realizované v posledních třech letech s bezprostředním klinickým uplatněním, práce zkvalitňující péči o psychiatrické pacienty nebo řešící problémy, specificky s psychiatrickou péčí spjaté. Projekty přinášející pozitivní inovace v přístupu k léčbě, edukaci i rehabilitaci pacientů s duševním onemocněním, práce s příbuznými, program zaměřený na zlepšení života pacientů případně zorganizování akce přinášející pacientům přímý prospěch (např. otevření patientské kavárny).

Maximálně dvoustránkové anotace projektu, ucházejícího se o cenu, musí být doručeny v písemné formě na adresu MUDr. Jan Vevera, Psychiatrická klinika 1. LF UK a VFN, Ke Karlovu 11, 128 00 Praha, a označeny názvem Cena pro mladé psychiatry do 15. srpna 2008. Zároveň s tím musí být práce zaslány na e-mailovou adresu janvevera@centrum.cz. Projekty budou vystaveny na webových stránkách společnosti.

Protože jedním z cílů projektu je též zlepšit informovanost o kvalitních slovenských projektech v ČR a opačně, bude vítězná česká práce vybrána 6 slovenskými zástupci MP a předsedou Slovenské psychiatrické společnosti a vítězná slovenská práce bude vybrána 6 českými zástupci MP a předsedou České psychiatrické společnosti JEP. Každá z obou cen bude dotována částkou 30 000 Kč. Cena bude předána na sympoziu mladých psychiatrů na kongresu WPA 21. září 2008 v Praze.